



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,  
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

**Regnault, Valère**

**Mogvntiæ, 1617**

Cap. 9. De præcepto, & obligatione orandi,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

ria: quia etsi vnus non possit mereri alteri gloriam, qua vni-  
 cuique redditur secundum opera sua: potest tamen pro eo satis facere  
 ob communionem Sanctoꝝrum existentium in gratia: Deo scilicet  
 ob acceptante pœnam ab vno susceptam, vice pœnæ ab al-  
 tero suscipiendæ in satisfactionem pro suis peccatis. Alioquin  
 enim non esset vnus indulgentiarum, per quas non modo  
 Christi, sed etiam Sanctoꝝrum satisfactiones nobis applicatur.

67. Denique iustus oret pro iis qui sunt in inferno, oratio est  
 instructiuosa: & nisi ignorantia excuset, est reprehensibilis,  
 tanquam inepta petitio conferendum ad æternam salutem,  
 pro ijs, qui ab illa Dei immutabili decreto sunt exclusi: vt pa-  
 ter ex illa irreuocabili sententia *Matth. 25* Ite maledicti in in-  
 ignem æternum. Et ceruicem si de quibusquam intelligi potest  
 illud *1. Ioan. 5* Est peccatum ad mortem, non dico vt pro illo  
 roget quis: maxime potest de ijs qui in peccato mortali de-  
 cessisse, atque adeo in inferno cum epulone sepeliri, probabiliter  
 creduntur. Pro quibus non esse orandum statuitur, *quest.*  
*2. cap. in præsentibus. & cap. Pro obeuntibus. & 2. quest. 5. cap. Placuit:* &  
 in sequenti *quest. 8. cap. Quicumque Clericus. Plenus* de  
 hac re differentem Azorium in *lib. 9. moral. instit. ca. 31.* qui vo-  
 let videre potest: vt & de eo, quod pro omnibus orandum  
 sit ex priori ad *Timoth. cap. 2. & de eo, quod omnis homo, etiam*  
*hostis, aut alienus, aut infidelis aut impius, & sceleratus sit*  
*noſter proximus, quem Dei iustitiamare debeamus, & idcirco*  
*pro eo orare quod est amoris, & charitatis officium. Quod*  
*quidem ad omnes illos extendi patet; quia quamdiu illi vi-*  
*uant salutem ipsorum possunt sperare à Deo: qui vult om-*  
*nes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*  
*ex eod. 2. ita vt nihil obſtet quin pro eis orandum sit, vt fan-*  
*ctæ fidei lumen recipiant: & ab impietatis errore, improbi-*  
*tateque conuersi, ad sanam mentem & bonamque frugem re-*  
*uertantur. Quo nihilominus modo, non fit pro aliquo ex ta-*  
*libus orandum in particulari, differendum est ad eum locum*  
*in quo ageretur de effectibus excommunicationis. Hæcque de o-*  
*ratione iusti pro alijs, hæc tenus.*

68. Quod attinet ad orationem peccatoris, item pro alijs, no-  
 tandum est, peccatorem posse trisariam orare pro alijs: vel  
 tanquam publicum Ecclesiæ ministrum vt tanquam priuata  
 iudicem vel rogatum alterius, vel propria sponte. Atque si  
 oret tanquam publicus Ecclesiæ minister, illius oratio (dum-  
 modo non sit mala ijs pro quibus fit, in Dei gratia existentibus,  
 necdum adeptis beatitudinem, prodest ratione valo-  
 ris quem habet ex parte Ecclesiæ, ob huius in Christum affe-  
 ctum pium, quo illam instituit, præceptique fieri, non prodest  
 autem ex parte orantis, sicut prodest si iustus esset:  
 quia oratio peccatoris, vt talis, tanquam habentis manus  
 plenas sanguine Christi, non exauditur à Deo iuxta *antedicta*  
*num. 58.* etiam si eo ipso quod est peccatoris, non sit censenda  
 mala vt contra Adrianum docet Nauarr. & Medina ille  
 in *tractatu de oratione cap. 6. num. 40. & aliquot sequentibus:*  
*hic vero in Cod. de oratione quest. 12.* Si vero peccator oret tan-  
 quam priuatus, rogata alterius, qui fit in Dei gratia, oratio  
 quidem illius prodest aliquo modo potest roganti, ob pium  
 suum affectum, perinde ac pro & iusto domino prodest elemosyna  
 quam dat pauperi per manus peruersi famuli: non autem ex parte  
 orantis. Si denique pro alio oret sua sponte, tanquam priuata  
 persona, oratio illius ob defectum charitatis, ei pro quo  
 funditur non prodest, ne quidem ad satisfactionem pro pec-  
 catis, nec ad postulatam impetrandum ex merito aliquo o-  
 rantis prout plenus tractat Nauarr. in *tract. De oratione cap.*  
*20. num. 33. 34. & 35.* Sicque intelligi potest illud *Ioan. 9.* Sci-  
 mus quod Deus peccatores non audit, non autem in quod nul-  
 lo modo, audit peccatores. Nam pro diuina sua misericor-  
 dia & liberalitate, audit pro se orantes vt ante diximus, num.  
 59. nisi ob malam circumstantiam oratio ipsorum sit mala,  
 & ideo displicens ipsi Deo, vt & quodcumque aliud peccatum di-  
 splacet. Quæ etiam est Nauarr. doctrina ibidem.

## CAPVT NONVM.

De præcepto &amp; obligatione orandi.

## SVMMARIVM.

69 Datur præceptum diuinum de oratione, illud obligans sub mortali.

70 Talem obligationem communem esse omnibus Christianis.

71 Non esse impostam pro certo loco:

72 Nihilominus interdum necessarium, & ordinariè melius esse ora-  
 re in loco sacro, quam in profano: & in loco honesto, quam in sordido.

73 Nec etiam impostam esse pro omni tempore.

74 Impositam esse tantum pro tempore necessitatis.

75 Quando necessitas in qua peccatur mortaliter transgressione diu-  
 ni præcepti de orando datur, censenda sit contingere.

69. Commune Theologorum axioma est quod notat Gre-  
 gorius à Valen. *secunda secunda disput. 6. quest. 2. puncto 3. col.*  
*1684.* omnem actum ad æternam salutem necessarium, pari-  
 ter esse præcepto diuino necessarium. Orationem vero tale  
 actum esse, ex eo patet: quod omnes teneamur æternæ salu-  
 tis nostræ cui à gerere: quod satis indicauit Dominus noſter  
*Matth. 6* cum docens nos non esse de rebus ad huius vitæ lu-  
 stentationem necessariis sollicitos, præcipit vt primum que-  
 ramus regnum Dei, & iustitiam eius, adeoque vt necessa-  
 ria ad æternam noſtrum salutem: pro quibus sine dubitati-  
 one recurrendum est ad Deum: quandoquidem aliunde  
 haberi non possunt iuxta illud *Ioan. 15.* Sine me nihil potestis  
 facere. Et illud posterioris ad *Corinth. cap. 3.* Non sumus suffici-  
 entes cogitare aliquid à nobis, tanquam ex nobis: sed suffi-  
 cientia nostra ex Deo est. Vt autem à Deo talia omnia obti-  
 neantur, necessaria est oratio, de qua præceptum diuinum ha-  
 betur ex multis sacre Scripturæ locis: vt cum *Matth. 6.* dicitur.  
 Sic vos orabitur, Pater noſter qui es in cœlis, &c. & *cap.*  
*7.* Petite & accipietis, quærite & inuenietis, pulsate & aperietur  
 vobis. & *cap. 26.* Vigilate & orate ne intretis in tenta-  
 tionem. & *Luc. 18.* Oportet semper orare, & non deficere. &  
 ad *Rom. 12.* Orationi stantes. & ad *Ephes. 6.* Galeam salu-  
 tis assumite & gladium spiritus (quod est verbum Dei) per ora-  
 tionem & obsecrationem orantes omni tempore in Spiritu.  
 ad *Col. item 4.* Orationi inuitate vigilantes in eo: & prioris  
 ad *Theſſ. 5.* Sine intermissione orate. & *Iacobi 5.* Orate pro in-  
 iuricem vt saluemini. Ad cuius præcepti obligationem intel-  
 ligendam sequentia occurrunt notanda:

Primum est: illam esse sub peccato mortali: quia tale præ-  
 ceptum, cum sit de re ex se graui, vt pote necessaria ad æter-  
 nam salutem, vt prædictum est, obligat sub tali graui pœna.

Secundum est: talem obligationem esse communem om-  
 nibus Christianis: nam ad certas personas, ante propoſita  
 Scripturæ testimonia restringendi, nulla ratio datur: cum om-  
 nes naturali iure teneamur gerere curam nostræ salutis,  
 amplectendo media ad eam necessaria: inter quæ, vt ostendi-  
 mus, est oratio, qua petimus à Deo peccatorum noſtrorum  
 remissionem, & diuinam ipsius gratiam, atque aduersus tē-  
 tationes auxilium. Cuius petitionis necessitas facit, vt tanta  
 sollicitudine probi parentes, suos infantulos doceant oratio-  
 nem Dominicam, & salutationem Angelicam, quotidieque  
 recitandam inculcent: Quod etiam in illorum defectu, præ-  
 standum patris & matris iniungitur, De consecr. dist. 4.  
 cap. Vos ante omnia.

70. Tertium est: Eam non esse impostam pro certo loco, cū  
 D. Paulus dicat in priori ad *Timoth. cap. 2.* Volo viros orare in  
 omni loco, leuantes puras manus sine ira, & disceptatione:  
 Similiter & mulieres in habitu ornato, &c. Itemque Ec-  
 clesiæ in præfatione Missæ dicat. Verè dignum & iustum est,  
 æquum & salutare, nos tibi Domine semper & vbique gra-  
 tias agere. De qua re laudat Nauarr. in *tractat. de oratione. cap. 5.*  
 Ad vitandam autem nimiam prolixitatem contenti erimus  
 nonnulla annotare ad quotidianum vsum commoda. Ac  
 primo omnem orationem siue mentalem siue vocalem; &  
 hanc siue privatam, siue publicam privatim recitandam: se-  
 cundo de publice recitanda, qua debet in Ecclesia fieri iuxta ius commu-  
 ne vt ibidem num. 11 notat Nauarr. posse fieri in quouis loco iux-  
 ta antedicta. Secundò istud ipsum pati exceptionem in  
 duobus casibus. Prior est, cum oratio fuerit præcepta, cer-  
 to loco fieri. Neque enim, qui vel ex voto, vel ex confessarij  
 impositione, vel ex aliqua lege, vel rationabili consue-  
 tudine aut fundatoris statuto tenetur Missam aut preces a-  
 liquas dicere in certo loco, satisfacit dicendo in alio. Pro  
 qua re Nauarr. num. 3. iura, & Doctores citat. Posterior casus  
 est, si non concurrant debite circumstantiæ. Nec enim licet  
 orare in loco in quo daretur aliis scandalum, mouendo illis  
 risum, aut dando occasionem, ipsum orantem, de hypocrisis,  
 aut superstitione damnandi. Tertio cæteris paribus melius  
 esse orare in locis sacris quam alibi. Pro quo Nauarrus

num. 4.

num. 4. adfert cap. Parfimoniam iuncta Glossa distinct. 4. r. & cap. Decet. De immunit. Ecclesiarum. atque ex D. Thoma hanc rationem: quod in illis a i melius orandum iuvenur specialiter a Deo. Tum ratione Episcopalis consecrationis ipsorum in domos Dei; & per consequens, in domos orationis: dicente Domino *Matth. 21.* Scriptum est domus mea domus orationis vocabitur. ] Tum ratione sacrosanctæ Eucharistiæ, & reliquiarum, altarumque rerum sacrarum in eis asseruatarum. Tum demum ob sanctorum præsidium, & affluentium deuotionem per quam iuuamur, vt facilius audiamur.

72. Quartò, cæteris quoque paribus melius esse orare in loco honesto, quam in obscuro: licet oratio mentalis quocumque in loco fiat, si cæteræ circumstantiæ debite concurrant, placeat Deo; vt ex D. Thoma habet *Naui. num. 6.* Pro eoque facit quod in præced. num. 2. idem etiam habet ex D. Bernardo, Vbi cumque fueris, intra te et ipsum ora. ] Sique per necessitatem detineatur quis in loco obscuro, vt capus ab hoste & inclusus, nihil prohibet quin possit tibi præces obligatorias recitare. Nec etiã reprehendendus videtur qui aliquas orationes ad quas non obligaretur, recitaret in eiusmodi locis, dummodo aliæ debite circumstantiæ concurrant. Quod vtrumque numero 8. 9. & 10. *Naui.* confirmat: Tum ex eo quod cessante scandalo, vel specie hypocrisis, aut contemptu Sacrorum verborum, & irreuerentiã eius quæ alloquimur, oratio non censetur loci sordibus contaminari, sicut nec anima; cui contaminacionis periculum magis imminere potest ex circumstantiã loci publici suppeditantis materiam terrenarum cogitationum, per quas ipsa inquinatur. Vnde fit (quod in plerisque probis & pijs viris senotasse ait *Naui.*) vt aliqui peregrè profecti, non auerferentur, horas Canonicas recitare in stabulo secus iumenta sua; quia ibi quietius recitant quam in cubiculo diuersorij, vbi per strepitum impeditur; præsertim cum ex loci humilitate & sordibus excitari possit orans, ad reputandum secum altius, quantum per nostram vilitatem & sordēs, distemus à diuina maiestate: quæ nos ad colloquium dignatur admittere.

73. Quartum notandum est: propositam obligationem non esse impostam pro omni tempore; quando quidem requireret alioqui impleri in hac vita: cum necessitas comedendi, dormiendi, faciendique alia necessaria ad conseruationem nostram atque exequendi officia Parentibus, Superioribus, & aliis proximis debita, non permitant orationi siue mentali siue vocali incessanter insistere. Nec obstat illud *Luce. 18.* Oportet semper orare: & similia. Nam (prout ratio proposita ostendit) non possunt eam sensum habere quo imponant obligationem numquam cessandi ab actu orandi. Accommodatus verò sensus videtur esse, vt particula *Semper* intelligatur non de omni tempore generaliter, sed specialiter de omni tempore quo incumbit necessitas orandi ad spiritalis vitæ conseruationem: sicut & cum *Dauid* dixit ad *Miphiboseth* 2. Regum 9. Tu comedes panem in mensa mea semper: ] non ita est intelligendum quasi *Miphiboseth* perpetuò mansurus esset in mensa comedens panem: sed quod omni tempore constituto refectio corporis, ad vitæ corporeæ conseruationem. Legat qui vult *Bellarmin.* in lib. 1. de bonis operibus. cap. 9. conditione 6. *Azor.* in 1. part. Moral. instit. lib. 9. cap. 34. quæst. 1.

74. Iam & videri possit eadem obligatio imposta pro certo, determinatoque tempore per illud *Psal. 54.* Vespere, mane, & meridie, narrabo & annuntiabo: & exaudiet vocem meã; ] & per illud *Psal. 118.* Media nocte surgebam ad confitendum tibi. ] Sed non est ita: quia inde tantum sequitur *Dauidem* seruasse illam temporis circumstantiam in orando, non autem quod ea sit in præcepto. Vnde tam *D. Thomas*, quam plerique alij vt in præced. cap. 3. num. 5. *Naui.* notat, statuunt; neque iure naturali, neque positio diuino præfixum esse certum aliquod tempus ad orandum: ita vt de diuino præcepto orandi, perinde sit dicendum, ac de plerisque aliis affirmatiuis; nimirum obligare tantum pro tempore necessitatis: prout notat *Gregorius à Valen.* 2. disput. 6. quæst. 2. puncto 3. sub finem. Quod tamen limitandum est, ex *Naui.* in eod. cap. 3. num. 15. vt nihilominus iure diuino oratio fieri debeat eo tempore, quod per iuramentum, aut votum, aut penitentiam acceptatam præfixum fuerit.

75. Cæterum ad iudicandum in particulari quando peccetur

mortaliter transgressione præcepti diuini dati de orando, videtur de tali necessitate cum *Naui.* ipso in præced. num. 14. tenendum: quod ea contingat quoties casus adest, in quo quis existimat se non habere aliam rationem consequendi suam aut proximi salutem, seu vitandi aliquod peccatum mortale, aut ex eo consequentem æternam damnationem, quam per orationem: verbi gratia quando quis aduertit se tam grauius tentari impatientiã, luxuriã, ambitione, aut alio peccati mortalis genere, vt nihil ad liberandum se à lapsu existimet sibi sufficere, præter opem diuinam oratione obtinendam: aut quando videt aliquos ad duellum procedere, in quo se mutuo occidant; nec aliter eos iuuare potest quam oratione. Confirmatur verò hæc doctrina, ratione, quam ex *Palud.* idem *Naui.* habet in eod. cap. 3. num. 10. Quod vt attentò solo iure diuino, tunc duntaxat tenemur mendicare, & propter Deum panem materiale petere, cum non subest illa ratio conseruandi vitam nostram corpoream; aut alterius qui nostræ fidei curæque creditus est; ita tunc demum neamur orare & petere bona ad nostram vel proximi salutem necessitatem, quando nulla alia subest conseruandæ ratione. Vnde post eundem *Palud.* *Naui.* ipse in seq. num. 11. 12. & 13. infert. Non peccare mortaliter eum qui videns se peccato mortali irretitum, non orat seu non petit à Deo gratiam ex eo emergendi, si quidem verosimiliter credat sibi tempus postea petendi & penitendi non defuturum. Nam hec in eo casu peccat mortaliter non penitendo, iuxta communem doctrinam de obligatione ad contritionem: diuinum tamen ei peccatum ipsum non placeat. Neque item mortaliter peccare eum qui pro proximo quem nouit peccato mortali irretitum, omittit orare Deum, vt ab eo liberetur: quantumuis sciat oratione sua iuuandum vt idem *Naui.* tangit consequenter num. 5. si pariter sciat (quod ordinariè contingit) aliud adesse remedium: tum penitentiam, cuius nullum sufficiens impedimentum, ipsum habere apparet: tum admonitionis, & curæ quæ de eo ab alijs geritur. Quæ doctrina facit ad solatium conscientiam timoratarum: non quidem vt relaxetur in nobis studium orandi tam pro nobis, quam pro alijs: sed vt liberemur ab anxietatibus quas pati oporteret, si de omnibus omissionibus quæ acciderent non orando pro existentibus in peccato mortali, penitendum esset, & confitendum tanquam de peccatis mortalibus. Ad quod solatium facit etiam quod habet *Gregor.* à *Valen.* loco citato, non peccari per omissionem orationis, nisi quis eo tempore quo orare oportet aduertat vel aduertere possit ex præcedenti aliqua præcognitione (qualis fuit, quam ex cap. 26. *Matthæi*, à *Christo* acceperunt *Apostoli*, dicente illis: *Vigilate & orate, vt non iniretis in tentationem*) quod necesse sit tunc orare: quia si id nullo modo veniat in mentem, inuincibiliterque obliuiscatur quis orationis faciendæ, sicut omisso illius non erit voluntaria, ita nec erit peccatum: quia nullum est peccatum nisi voluntarium.

Aduertendum tamen est, eum qui longo tempore non orauit; merito debere sibi conscium esse peccati mortalis commissi omitendo orationem: cum, vt idem auctor bene addit, vix moraliter loquendo, longum tempus labatur; quin incidant grauissimæ tentationes, ad quas repellendas orare oporteat ex diuino præcepto. Quamquam ij qui sunt timorata conscientia, raro peccant in hoc genere: quoniam frequenter orant, etiam si fortè non recordentur, nec aduertant se ad id teneri.

## CAPVT DECIMVM.

De requisitis ad orationem, vt tanquam bona censeri possit accommodata ad implendum præceptum diuinum datum de orando.

### SVM MARI VM.

- 76 Orandus est solus Deus propter se: propter ipsum vero Sancti quoque sum orandi, non tamen alijs, quam iam in celo regnantes.  
77 Speciantia ad remotam preparationem ad orationem.  
78 Speciantia ad preparationem propinquam.  
79 Reuerentia ad orationem requisita.  
80 Dispositio requisita siue ex parte animæ, siue ex parte corporis ad orandum cum reuerentia.  
81 Deuotio requisita ad bonam orationem.